

Edastame ETFLi kaasliikme TÜ Pärnu Kolledž kommentaarid/tähelepanekud:

- Lk.3 – elanike rahulolu turismiga – **pakume kolledžit uuringu metoodika väljatöötamiseks** ja ka uuringute läbiviimiseks. Oleme hetkel tegemas uuringut kolmes DMO piirkonnas, meil on olemas mudel, mille järgi saab hinnata elanike rahulolu läbi kestlikkuse prisma.
- Lk. 4. Kirjas on „Soovitud tulemus 2029: ööbimiste osakaal väljaspool Tallinna on vähemalt 53%.“ **Lisada** võiks, et ööbimise aeg on pikenenud.
- Lk.5 – Soovitame märkida tegevuskavasse ka spaade potentsiaal pikemaajaliste peatumiste toetamiseks sihtkohas. See on olemasolev kõrgemat lisandväärtust loov ressurss, mida looduse, sündmuste, toidu, äriturismi kõrval esile tuua.
- Tuginedes teaduskirjandusele ja ülemaailmsetele trendidele soovitame sisse tuua ka mõiste regeneratiivne e. taastav turism – mitte ainult kasvule orienteeritud, vaid turism, kus eesmärgiks on sihtkoha jätmine paremasse seisukorda, kui see oli saabudes. Tegevused, mida turistid teevad, panustavad kogukonna, looduse, kultuuri jms taastamisele. Samm edasi kestlikust turismist.
- Kuigi Turismi pikas vaates on see olemas, soovitame ka tegevuskavasse **lisada selgitus** “lisandväärtuse” kohta. Turismi lisandväärtus – et see oleks üheselt arusaadav kõikidele lugejatele.
- Punkt 2.4, lk 18 – soovitame anda lausele „Fookuses on turismisektori vajadustele vastava hariduse ning lisandväärtust loovate tulevikuoskuste arendamine, mis suurendavad sektori atraktiivsust tööandja ja investeerimiskeskonnana.“ laiem **tähendus**: mitte ainult sektori vajadusi rahuldav vaid ka nt tuleviku trende arvesse võttev kõrgharidus.
- Lk.22 – Soovime kolledžiga selle eesmärgi saavutamisse panustada. Lisaks kutseoskuste arendamisele ja turismisektori põhilise tööjõu ettevalmistamisele, on oluline ka kõrghariduse tasemel turismi- ja sihtkohajuhtimise taseme ekspertide koolitamine. Lisaks võiks kaaluda turismi kutse- ja kõrghariduse eraldi käsitlemist tegevuskavas. Turisimihariduse puhul on dokumendis praegu fookuses pigem kutseoskused, kuid sektori arenguks on vaja on ka teadustööd ja turismi- ja sihtkoha arendamise tippjuhte.
- Lk. 22 - Lause „Selgitame välja, milliseid võimalusi on vaja turisimihariduse omandamiseks või praktika läbimiseks rahvusvahelisel tasandil ja kes ja mida saab teha selleks, et need võimalused tekiksid ja Eesti noored pääseksid tiptasemel haridusele.“ vajab ümbersõnastamist. Praktika ei taga tiptasemel haridust, kuid toetab seda tugevalt.
- Lk 29 – selleks, et ei piiraks kindla numbriga arengut, võiks lisada lausesse „Eestis on 100 kestlikkuse märgist omavat või keskkonnajuhtimissüsteemi rakendavat turismiettevõtet ja 15 sihtkohta“ sõna „vähemalt“.

Lühem dokument:

- Märgitud on, et “Soovitud tulemus 2029: lisandväärtus on kasvanud 34920 euronit hõivatud isiku kohta”. Kas võiks (saaks) kaaluda ka mitterahalisi mõõdikuid?

Mõned keelelised tähelepanekud.

- Lause „Turundustegevustes kasutatakse nutikaid tehnoloogilisi lahendusi, mille abil mõistetakse külastaja ootusi juba enne nende saabumist.” on keeleliselt imeliku ülesehitusega. Enne külastajate saabumist või enne ootuste saabumist?
- Lk 5 „Turismi tegevuskava 2026-2029” kas kirjutate kokku või lahku? Lisaks esitatakse vahemikud kasutades mõttekriipsu, mitte sidekriipsu.
- Kas lisandväärtusega toode tähendab parema kvaliteediga toode? (lk 7)
- Ilmselt on kirjaviga lk.12 – “üheduvus”.
- Lk 14 „Koostame ligipääsetavad vastavad turismimarsruudid”. Kellele ligipääsetavad? Soovitame lisada dokumenti ka selgituse termini „ligipääsetavus” kohta. Mõnes kohas dokumendis räägitakse sellest digitaalses „võtmes”, mõnes kohas füüsilise puude mõttes. Aga ligipääsetavus on ka taristu, intellektipuue, eakate erivajadused jms.
- Lk. 22. Keeleliselt imelik „Räägime turismisektorist kui tulusast ja prestiižikast erialast”, turismisektor ei ole eriala.

Mõned mõtted veel.

- Tegelikult võiks uurida ka turismi varimajanduse laiemaid tagamaid.

Näeksime heameelega ka Tartu Ülikooli Pärnu kolledžit lk.33 vastavalt antud andnud tagasisidele nii turismi pika vaate kui ka tegevuskava valmimisse.

Lugupidamisega

Asmik Tsaturjan

Tegevjuht / CEO

Eesti Turismi- ja Reisifirmade Liit (ETFL)

Tel. +372 6411 426

asmik.tsaturjan@etfl.ee

etfl.ee / tourest.ee

